

Op Stapel 2019-07

1 april 2019

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Onderwijsdecreet XXIX:** aanvullingen
- **Deeltijds Kunstonderwijs:** organisatie
- **Personeel:** bekwaamheidsbewijzen godsdienst
- **Educatief graduaat**

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIX

In [Op Stapel 2018-28](#), [2018-29](#) en [2018-30](#) van 7, 20 en 21 december 2018 kreeg u toelichting bij het, toen nog, voorontwerp van decreet *betreffende het onderwijs XXIX*. Het ontwerp dat de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement heeft voorgelegd, bevat bepalingen die niét in de tekst voorkwamen bij het afronden van de onderhandelingen in sectorcomité X. Ook tijdens de commissiebesprekingen en bij de stemming in pleno werd een aantal amendementen aangenomen. Het decreet werd vorige week goedgekeurd.

We hernemen de toelichting uit de vroegere edities van *Op Stapel* en vullen aan **in kleur**.

Tenzij anders vermeld werd, gaan de maatregelen in op 1 september 2019.

Personeel

- Er wordt in het basisonderwijs een nieuwe personeelscategorie gecreëerd, die van het **pedagogisch ondersteunend personeel**. Het vastleggen van de ambten binnen de nieuwe personeelscategorie wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering.
- *Schoolbesturen kunnen gegevens over personeelsleden alleen maar uitwisselen als een expliciete rechtsgrond ze dat ook toestaat*. Daarom wordt in de regelgeving ingeschreven dat schoolbesturen in een scholengemeenschap met verschillende schoolbesturen gemachtigd zijn de gegevens uit te wisselen **over personeelsleden die zijn aangesteld met een tijdelijke aanstelling voor bepaalde duur** die voor het naleven van de regelgeving rond TADD relevant zijn: **identificatiegegevens van het personeelslid, zijn opdracht(en) en betrekking(en), zijn dienstanciënniteit, identificatiegegevens van de school en het schoolbestuur, verslagen van, of met het oog op, de beoordeling, verslagen van functionerings- en evaluatiegesprekken. De Vlaamse Regering kan procedures uitwerken voor de opslag en de verwerking van die informatie. Verslagen van de beoordeling en van functionerings- en evaluatiegesprekken kunnen alleen worden uitgewisseld tussen de instellingen van de scholengemeenschap waar het personeelslid diensten presteert.**
- Ook vast benoemde personeelsleden van de onderwijsinspectie kunnen een verlof TAO aanvragen om, bij de pedagogische begeleidingsdiensten of elders binnen het onderwijs, tijdelijk een opdracht op te nemen. Het verlof is een gunst, geen recht: de inspecteur-generaal beslist.
- Vanaf 1 januari 2019 is de regelgeving over het *politiek verlof* ook van toepassing op de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst (een nieuwe structuur binnen de raad voor maatschappelijk welzijn) en de districtsburgemeesters en leden van het districtscollege (nieuwe ambtsbenamingen voor de voorzitter en de leden van de districtsraad).

Basisonderwijs

- Er wordt in het basisonderwijs een nieuwe personeelscategorie gecreëerd, die van het **pedagogisch ondersteunend personeel**. Het vastleggen van de ambten binnen de nieuwe personeelscategorie wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering.
- Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige cyclus voor de scholengemeenschappen. Aan de regels verandert niets. Na zes jaar is telkens een stilzwijgende verlenging mogelijk

voor weer zes jaar¹. Schoolbesturen die na een cyclus de samenwerking niet wensen voort te zetten, moeten dat aan de andere besturen in de scholengemeenschap laten weten vóór de eerste mei. In de loop van de zesjarige cyclus kan een school enkel uit de scholengemeenschap stappen als de scholengemeenschap onder de 900 gewogen regelmatige leerlingen zakt, of nog, als de school wordt overgenomen door een ander schoolbestuur en de schoolbesturen die de scholengemeenschap vormen, akkoord gaan met de uitstap uit de scholengemeenschap. De mogelijkheid uit te stappen om toe te treden tot een bestuur met bijzondere kenmerken (een bepaling waaraan nooit uitvoering is gegeven, omdat de Vlaamse Regering niet heeft vastgelegd wat onder zo'n bestuur moest worden verstaan) wordt geschrapt. Instappen in een bestaande scholengemeenschap kan altijd. De beslissing of, als er meer schoolbesturen mee gemoeid zijn, de overeenkomst, tot het vormen, het wijzigen van de samenstelling of de verlenging van rechtswege, van een scholengemeenschap moeten aan het personeel en aan AGODI worden gemeld vóór 15 juni van het voorafgaande schooljaar.

- Het project *lerarenplatformen*, dat dit schooljaar op proef loopt, wordt verlengd: er zullen ook in 2019-20 lerarenplatformen kunnen worden gevormd.
- Het *getuigschrift bereikte doelen*, dat, vanaf dit schooljaar, voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet behalen, moest aangeven welke doelen de leerling op het einde van het lager onderwijs wél had bereikt, valt weg. Er was te veel discussie over het nut ervan. Leerlingen aan wie het getuigschrift basisonderwijs niet wordt gegeven, krijgen een verklaring over het aantal gevolgde jaren en de aard ervan (gewoon/buitengewoon), een schriftelijke motivering waarom zij het getuigschrift niet krijgen, en aandachtspunten. Info over de doelen die de leerling heeft gehaald, kunnen worden opgenomen in de BASO-fiche.
- *Een leerling met een verslag die voor het eerst naar school gaat, kon niet terecht in het gewoon onderwijs met een individueel aangepast curriculum. Dat kan vanaf volgend schooljaar wél voor leerlingen type 2, 4, 6 en 7.*
- *Synchroon internetonderwijs (SIO) wordt geformaliseerd (op basis van de regeling die nu in de praktijk al geldt). Leerlingen komen ervoor in aanmerking als ze vijf jaar of ouder zijn uiterlijk op 31 december van het schooljaar; de school moet beschikken over stukken die de afwezigheid wegens ziekte of ongeval attesteren, het gebruik van SIO moet verenigbaar zijn met de medische toestand van de leerling (de ouders brengen de behandelende arts op de hoogte; de school de CLB-arts): de leerling moet in staat zijn *live* aan het onderwijsgebeuren te participeren en SIO moet combineerbaar zijn met behandelingschema's; het moet tegemoetkomen aan de ondersteuningsbehoefte (beperken van de leerachterstand – die dus niet onoverbrugbaar mag zijn – en voorbereiden op terugkeer naar school) en kan niet worden aangewend als permanent alternatief voor onderwijs op school; het CLB is betrokken; er mag worden aangenomen (op basis van het ziektebeeld en de inschatting van het ziekteverloop) dat SIO minstens 36 halve lesdagen gebruikt zal worden.*

Het schoolbestuur moet ouders en leerlingen over de mogelijkheid en de modaliteiten informeren. Als ouders er uitdrukkelijk om vragen, moet de school SIO ook effectief organiseren. SIO kan worden gecombineerd met tijdelijk onderwijs aan huis, een verblijf in

¹ Een stilzwijgende verlenging 'van rechtswege' is ook mogelijk voor de huidige scholengemeenschappen die hun werking voortzetten vanaf 2020-21.

een ziekenhuis, in een residentiële setting of een preventorium waar type 5 wordt georganiseerd, of een verblijf op een dienst neuropsychiatrie voor kinderen, maar níet met permanent onderwijs aan huis.

De overheid zorgt voor een centrale organisatie van SIO. Ze zal daarvoor een oproep doen. Contracten lopen over maximaal vier jaar.

- Ook in het gewoon basisonderwijs komt er een extra-genadejaar: een school of vestigingsplaats die, of een niveau (kleuter/lager) dat, op de teldag niet aan de rationalisatienormen voldoet, blijft gefinancierd als de school in haar geheel en elke vestigingsplaats en elk niveau afzonderlijk op de vorige **of de daaraan voorafgaande** teldag voldeden aan de rationalisatienormen.

Secundair Onderwijs

- Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige cyclus voor de scholengemeenschappen. Aan de regels verandert niets. Na zes jaar is telkens een stilzwijgende verlenging mogelijk voor weer zes jaar². In de loop van de zesjarige cyclus kan een school enkel uit de scholengemeenschap stappen als de scholengemeenschap onder de 900 gewogen regelmatige leerlingen zakt, of nog, als de school wordt overgenomen door een ander schoolbestuur en de schoolbesturen die de scholengemeenschap vormen, akkoord gaan met de uitstap uit de scholengemeenschap. De mogelijkheid uit te stappen om toe te treden tot een bestuur met bijzondere kenmerken (een bepaling waaraan nooit uitvoering is gegeven, omdat de Vlaamse Regering niet heeft vastgelegd wat onder zo'n bestuur moest worden verstaan) wordt geschrapt. Instappen in een bestaande scholengemeenschap kan altijd. De beslissing of, als er meer schoolbesturen mee gemoeid zijn, de overeenkomst, tot het vormen, het wijzigen van de samenstelling of de verlenging van rechtswege, van een scholengemeenschap moeten aan het personeel en aan AGODI worden gemeld uiterlijk op 31 maart van het voorafgaande schooljaar.
- Het project *lerarenplatformen*, dat dit schooljaar op proef loopt, wordt verlengd: er zullen ook in 2019-20 lerarenplatformen kunnen worden gevormd.
- Een aantal aanpassingen aan de regelgeving heeft betrekking op de kwalificatiestructuur, in lijn met de modernisering van het secundair onderwijs. Zo worden er, conform het decreet van 26 januari 2018 houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de codex secundair onderwijs, wat de onderwijsdoelen betreft eindtermen vastgelegd per finaliteit en worden specifieke eindtermen vastgelegd voor het tweede leerjaar van de derde graad van domeinoverschrijdende doorstroomrichtingen (aso), domeingebonden doorstroomrichtingen (kso/tso) en richtingen met dubbele finaliteit (tso/kso). Een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad waarmee een diploma behaald kan worden dat toegang verleent tot een bacheloropleiding, leidt tot een onderwijskwalificatie op niveau 4. Een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad als beroepsgerichte specialisatie leidt tot een of meer beroepskwalificaties op niveau 3 of 4, gebeurlijk aangevuld met deelkwalificaties.

² Een stilzwijgende verlenging 'van rechtswege' is ook mogelijk voor de huidige scholengemeenschappen die hun werking voortzetten vanaf 2020-21.

- *De eindtermen voor het verwerven van de sleutelcompetenties andere talen in de B-stroom van de eerste graad zijn generiek geformuleerd. Er wordt nu gepreciseerd dat ze **ten minste** in het Frans moeten worden gerealiseerd. Daarmee sluit de regeling ná de modernisering aan bij de huidige, waar Frans deel uitmaakt van de basisvorming in de B-stroom van de eerste graad.*
- *Tot nog toe moest een leerling die, bij vergissing, in een structuuronderdeel was ingeschreven waarvoor hij niet aan de toelatingsvoorwaarden voldeed, overstappen naar een andere studierichting zodra de vergissing werd opgemerkt.*

Onder voorwaarden kan de situatie nu worden geregulariseerd:

Het moet gaan om een vergissing die pas wordt opgemerkt als de leerling de lessen al twee maanden effectief bijwoont. De beslissing wordt genomen door de directeur, na kennisname van het advies van de begeleidende klassenraad. De beslissing moet gebaseerd zijn op het (vlotte) verloop van het studiecursus, de gunstige tussentijdse evaluatieresultaten en de regelmatige aanwezigheid op school. De beslissing, schriftelijk en gemotiveerd, wordt, mét het advies van de begeleidende klassenraad, opgenomen in het leerlingendossier. Bij misbruik of oneigenlijk gebruik kan de overheid de school verdere regularisaties ontzeggen.

De 'geregulariseerde' leerling telt **niet** mee in de financiering, ook niet voor het behalen van de programmatie- en rationalisatienormen.

- *De implementatie van de curriculumdossiers start voor de eerste graad op 1 september 2019, voor de tweede graad op 1 september 2021, voor de derde graad op 1 september 2023 en voor het derde leerjaar van de derde graad op 1 september 2025. Zolang blijft de inspectie bij een doorlichting uitgaan van de leerplannen (zoals van toepassing in het schooljaar waarin de doorlichting plaatsvindt of in het voorafgaande schooljaar), meer bepaald van de leerplandoelen die het bereiken van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen (als die zijn vastgelegd) beogen.*
- Bij de modernisering van het derde leerjaar van de derde graad vanaf het schooljaar 2025-26, zal het naamloos leerjaar worden vervangen door een Se-n-Se voor leerlingen uit de arbeidsmarktfinaliteit die een bachelor willen aanvatten. In afwachting kunnen scholen BSO het naamloos jaar vrij programmeren.
- *Synchroon internetonderwijs (SIO) wordt geformaliseerd (op basis van de regeling die nu in de praktijk al geldt). De school moet beschikken over stukken die de afwezigheid wegens ziekte of ongeval attesteren; het gebruik van SIO moet verenigbaar zijn met de medische toestand van de leerling (de ouders brengen de behandelende arts op de hoogte; de school de CLB-arts): de leerling moet in staat zijn *live* aan het onderwijsgebeuren te participeren en SIO moet combineerbaar zijn met behandelingschema's; het moet tegemoetkomen aan de ondersteuningsbehoefte (beperken van de leerachterstand – die dus niet onoverbrugbaar mag zijn – en voorbereiden op terugkeer naar school) en kan niet worden aangewend als permanent alternatief voor onderwijs op school; het CLB is betrokken; er mag worden aangenomen (op basis van het ziektebeeld en de inschatting van het ziekteverloop) dat SIO minstens 36 halve lesdagen gebruikt zal worden.*

Het schoolbestuur moet ouders en leerlingen over de mogelijkheid en de modaliteiten informeren. Als ouders er uitdrukkelijk om vragen, moet de school SIO ook effectief organiseren. SIO kan worden gecombineerd met tijdelijk onderwijs aan huis, een verblijf in een ziekenhuis, in een residentiële setting of een preventorium waar type 5 wordt georganiseerd, of een verblijf op een dienst neuropsychiatrie voor kinderen, maar níet met permanent onderwijs aan huis.

De overheid zorgt voor een centrale organisatie van SIO. Ze zal daarvoor een oproep doen. Contracten lopen over maximaal vier jaar.

- De inspectie kan bij een doorlichting een ongunstig advies geven dat enkel slaat op de organisatie van het betrokken structuuronderdeel in een vestigingsplaats, zonder dat dat gevolgen hoeft te hebben voor het aanbod van dat structuuronderdeel in een andere vestigingsplaats van de school.
- Het medisch attest als toelatingsvoorwaarde tot opleidingen waarin leerlingen in aanraking komen met voedingswaren werd uit het KB van 13 juni 2014 *betreffende levensmiddelenhygiëne* geschrapt. Maar dat doet niets af aan de meldingsplicht. Als de medische toestand van de leerling het risico inhoudt op rechtstreekse of onrechtstreekse verontreiniging van levensmiddelen, moeten de ouders of de leerling de school daar onmiddellijk van op de hoogte brengen. De school kan dan beslissen dat de leerling tijdelijk bepaalde programmaonderdelen niet mag volgen, of dat hij moet overstappen naar een andere opleiding. De ouders of de leerling én de school brengen, in voorkomend geval, ook de stageplaats of de werkgever (stelsel leren en werken, duale trajecten) op de hoogte. **De gegevens worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van de directeur. De directeur en de personeelsleden die de gegevens verwerken, zijn tot geheimhouding verplicht. Alle elementen (de meldingsplicht, de beslissingen die de school kan nemen, de verantwoordelijkheid van de directeur en de geheimhoudingsplicht) worden opgenomen in het schoolreglement.**
- In de bijdrageregeling (de schoolkosten die aan de ouders of de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd) in het school- of (DBSO) centrumreglement, en ook nog eens op elke schoolfactuur afzonderlijk, moet worden vermeld dat gespreide betaling mogelijk is en tot wie de ouders die van die mogelijkheid gebruik willen maken, zich moeten wenden.
- De fusie van een aantal gemeenten noopt tot aanpassing van de onderwijszones. Zo vallen voortaan alle deelgemeenten van de nieuwe fusiegemeenten Aalter, Deinze en Kruisem in zone 27, die van Lievegem in zone 29; die van Oudsbergen en Pelt in zone 22 en die van Puurs-Sint-Amands in zone 2.

Buitengewoon secundair onderwijs

- De regeling om leerlingen uit het buitengewoon secundair elders in het buitengewoon secundair onderwijs lessen te laten bijwonen, ziet er vanaf volgend schooljaar uit als volgt:
 - lesbijwoning elders in het buitengewoon secundair onderwijs kan voor leerlingen die zijn ingeschreven in opleidingsvorm 1, 2 of 3, binnen of buiten de eigen school, in dezelfde of een andere administratieve groep, in dezelfde of een andere opleidingsvorm. Voor leerlingen in OV 4 kan lesbijwoning elders in het buitengewoon secundair onderwijs, binnen of buiten de eigen school, in dezelfde administratieve groep of een andere

administratieve groep, enkel binnen OV 4. Het kan voor hen níét in een andere opleidingsvorm, omdat dan afgestapt wordt van het gemeenschappelijk curriculum;

- het gaat telkens om maximaal de helft van de wekelijkse lessen van het structuuronderdeel waarin de leerling is ingeschreven. Tijdens eenzelfde schooljaar is de regeling niet combineerbaar met de regeling voor de lesbijwoning in het gewoon onderwijs (**aan dié regeling verandert overigens niets**). De lesbijwoning elders in het buitengewoon onderwijs, binnen of buiten de eigen school, moet ook beperkt blijven tot een gedeelte van één schooljaar (voor een volgend schooljaar moet men desgewenst het attest maar wijzigen);
 - de school waar de leerling is ingeschreven, blijft verantwoordelijk voor de evaluatie van de leerling, de studiebekrachtiging en de kwaliteitszorg. Als het gaat om lesbijwoning binnen dezelfde school of in scholen van dezelfde scholengroep, dan maken de leraars die betrokken zijn bij de vorming van de leerling, als stemgerechtigd lid deel uit van de klassenraden; gaat het om scholen van een andere scholengroep, dan hebben ze er een raadgevende stem;
 - de samenwerking tussen de scholen wordt vastgelegd in een overeenkomst. Die geeft (minstens) aan om welke instellingen het gaat, wáár de leerling is ingeschreven, hoe de samenwerking eruit ziet en hoe lang ze duurt, en bevat afspraken over de evaluatie en kwaliteitszorg. De samenwerkingsovereenkomst ligt in de betrokken scholen ter inzage van de inspectie en de verificatie. De regeling moet in het schoolreglement worden opgenomen. Er moet vooraf over worden onderhandeld in de bevoegde lokale comités.
- De programmatieregels voor **een nieuwe opleiding in een bestaande OV 3** worden geschrapt. Ze worden vervangen door een programmatieprocedure, die gelijk loopt met die in het gewoon secundair onderwijs, met als bijkomende voorwaarde dat er voor de organisatie van de bijkomende opleiding met het gewoon secundair onderwijs moet worden samengewerkt. Het aanvraagdossier kan betrekking hebben op opleidingen in, enkel, de opleidingsfase, de kwalificatiefase of de integratiefase of tegelijk in (de) verschillende fasen. Het moet worden ingediend uiterlijk op 30 november in het **tweede**³ schooljaar vóór de oprichting. Het gaat hier om vervaltermijnen: wie te laat komt of een onvolledig dossier indient, vist achter het net. **Dezelfde procedure moet overigens ook worden gevolgd als een schoolbestuur een nieuwe school met OV 3 wil oprichten of met OV 3 wil beginnen in een bestaande school.**

Het dossier bevat:

- de identificatiegegevens van het schoolbestuur, de school en de vestigingsplaats;
- het schooljaar waarop de programmatie betrekking heeft;
- de benaming van de opleiding(en) waarop de programmatie betrekking heeft, mét een grondige motivering van de aanvraag;
- per opleiding, een samenwerkingsovereenkomst met een of meer scholen voor gewoon voltijds beroepssecundair onderwijs uit de buurt met een gelijkaardig studieaanbod;
- stavingsstukken: de overeenkomst met een school voor BSO; een stuk dat aantoont dat de programmatie spoort met de afspraken in de scholengemeenschap; het protocol van de onderhandelingen in het bevoegde lokale comité (aangezien programmaties een

³ In het tweede jaar vóór de oprichting: zo krijgen alle betrokkenen voldoende zicht op de mogelijke vervolgtrajecten na de observatiefase.

bevoegdheid zijn van de raad van bestuur van de scholengroep is het tussencomité van de scholengroep hier het bevoegde comité);

- Als het gaat om de programmatie van een niet-gemoderniseerd structuuronderdeel van de kwalificatie- of integratiefase, die nog kan op 1 september 2021 (de aanvraag moet binnen zijn op 30 november 2019) en 1 september 2022 (de aanvraag moet binnen zijn op 30 november 2020), moet de aanvraag ook de geplande concordantie naar het gemoderniseerde structuuronderdeel bevatten.

De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april en deelt haar beslissing mee binnen twee weken.

De rationalisatienorm per opleiding in OV 3 valt weg. Scholen die op de eerste september 2019 opleidingen in afbouw hebben, omdat ze op 1 oktober 2018 voor het eerst onder de rationalisatienorm zakten, krijgen nog de kans de afbouw stop te zetten op 1 september 2019. Doen ze dat niet op 1 september 2019, dan bouwen ze verder af. Afbouw, nu dus alleen nog vrijwillig, gebeurt leerjaar na leerjaar, te beginnen bij het laagste.

- Vanaf het schooljaar 2002-03 werden de richtgetallen voor het paramedisch personeel in type 3 verhoogd. Dat gold ook voor de internen in het GO!, maar de regelgeving werd, voor internen uit het secundair onderwijs, nooit aangepast – een vergetelheid zonder erg omdat er geen internen SO type 3 waren. De richtgetallen voor type 9 (ASS) evenwel zijn dezelfde als voor type 3, en type 9-internen zijn er wél. Het richtgetal voor internen SO type 3 en 9 wordt dan ook verhoogd naar 7,3.
- *Een leerling met een verslag die voor het eerst naar school gaat, kon niet terecht in het gewoon onderwijs met een individueel aangepast curriculum. Dat kan vanaf volgend schooljaar wél voor leerlingen type 2, 4, 6 en 7.*
- *In de lijst van opleidingen die uren teeltleider genereren, was de opleiding ‘assistent plantaardige productie duaal’ vergeten. Die vergetelheid wordt nu rechtgezet.*

Alternerende Opleidingen (Duaal Leren en Leren en Werken)

- Een van de erkenningsvoorwaarden voor een onderneming die participeert in alternerende trajecten, is de aanstelling binnen het bedrijf van een mentor van *onberispelijk gedrag*. In een uitvoeringsbesluit wordt nog gepreciseerd dat het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren zal vastleggen wat daaronder nu precies begrepen moet worden. Uiteindelijk zal het *onberispelijk gedrag* moeten blijken uit een uittreksel uit het strafregister dat niet langer dan een jaar tevoren werd afgegeven. De mentor moet ook een mentorenopleiding volgen. Hoe die er moet uitzien, binnen welke termijn ze moet worden gevolgd, of er vrijstelling mogelijk is en welke sancties er komen als er geen opleiding wordt gevolgd of als ze niet tijdig wordt gevolgd, moet ook nog worden uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit.
- In principe heeft ook de leerling in een alternerende opleiding de schoolvakanties. Daar kan worden van afgeweken:
 - wanneer het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, wegens seizoensgebonden activiteiten, een structurele afwijking toestaat. De Vlaamse Regering moet die afwijking goedkeuren;

- wanneer de partijen overeenkomen dat de leerling *omwille van een leeropportunity* (sic) wordt opgeleid tijdens een schoolvakantie;

In beide gevallen recupereert de leerling zijn vakantie tijdens hetzelfde schooljaar op dagen waarop hij volgens het uurrooster in de onderneming zijn opleiding volgt.

- in een opleiding van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, de leertijd, de kwalificatiefase en integratiefase van het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 3 of in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad van het voltijds secundair onderwijs, voor leerlingen **met een overeenkomst alternerende opleiding⁴**: wanneer het betrokken sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de schoolvakanties vermindert tot twaalf weken. Het sectoraal partnerschap en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kunnen dat enkel in consensus beslissen, op basis van criteria die het Vlaams Partnerschap vastlegt;
- voor leerlingen in een duaal structuuronderdeel ingericht op het niveau Se-n-Se of het derde leerjaar van de derde graad van het voltijds secundair onderwijs (al dan niet onder de vorm van een specialisatie) wordt de schoolvakantie gereduceerd tot acht schoolvakantieweken op schooljaarbasis.

De vakantiedagen zijn onbetaald, op de vakantiedagen na die de leerling zou opbouwen op basis van de regelgeving inzake betaalde vakantie die op hem van toepassing is. Betaalde vakantiedagen moeten worden opgenomen tijdens de schoolvakanties.

Hoe dan ook heeft de leerling in juli-augustus recht op vier weken aaneensluitende vakantie.

- Er is geen leervergoeding verschuldigd als de leerling arbeidsongeschikt is wegens ziekte voor de dagen arbeidsongeschiktheid die samenvallen met onbetaalde vakantiedagen (zie hiervoor) of als hij arbeidsongeschikt is wegens arbeidsongeval of beroepsziekte.
- Tijdens de periodes waarin een leerling een gedeelte van zijn opleiding volgt op de werkplek (dual learning, stages), moet er altijd een vertegenwoordiger van de school bereikbaar zijn. Een en ander gebeurt, in hoofde van een personeelslid, op basis van vrijwilligheid. Als een personeelslid tijdens een vakantieverlofperiode beschikbaar moet zijn, dan kan het die verlofdagen op een ander moment opnemen, steeds binnen de mogelijkheden van de school- of centrumorganisatie. Over de criteria en afspraken (onder meer over hoelang op voorhand het vakantieverlof moet worden aangevraagd en in welke periodes van het jaar het kan worden opgenomen) wordt onderhandeld in het basiscomité van de school of het centrum.
- **De 'brugprojecten' in het stelsel Leren en Werken worden omgevormd tot 'aanloopcomponenten', in lijn met de aanloopfase in het kader van de regelgeving Duaal Leren.**

⁴ De mogelijke verkorting van de vakantie tot twaalf weken kan níét voor leerlingen met een **stageovereenkomst alternerende opleiding**.

Ondersteuningsmodel

- In [Op Stapel 2018-16](#) van 18 mei 2018 kon u lezen dat vanaf dit schooljaar middelen worden vrijgemaakt om er in een van de scholen voor buitengewoon onderwijs in elk ondersteuningsnetwerk coördinatoren (voltijds of halftijds) mee aan te stellen. Het budget daarvoor werd weggehaald bij de middelen die de pedagogische begeleidingsdiensten kregen voor de professionalisering van personeelsleden in het gewoon onderwijs voor het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Daarnaast bleef de mogelijkheid bestaan om middelen van het ondersteuningsnetwerk aan te wenden voor 'taken die geen leerling- of leerkrachtgerichte ondersteuning inhouden', op voorwaarde dat alle onderhandelingscomités in de betrokken scholen hun akkoord gaven. Die voorwaarde wordt geschrapt. De Vlaamse Regering zal een globaal maximumpercentage vastleggen waarbinnen middelen van de ondersteuningsnetwerken bijkomend voor coördinatietaken kunnen worden ingezet. Een akkoord in elk comité is dan niet nodig (uiteraard wordt er in het bevoegde lokale comité, zoals altijd, onderhandeld over de aanwending van personeelsmiddelen). De ondersteuningsnetwerken zullen wel concreet moeten aantonen dat de middelen die zij al krijgen voor coördinatieopdrachten, niet volstaan. De prestatieregeling voor personeel met een coördinatieopdracht is dezelfde als voor de andere personeelsleden in het ondersteuningsnetwerk.

De middelen die voor coördinatieopdrachten worden bestemd, mogen niet worden ingezet voor niet-leerling- of niet-leerkrachtgerichte taken, andere dan coördinatieopdrachten.

- Er verandert wat aan het ondersteuningsmodel voor de zogenaamde kleine types, waarvoor tot nog toe jaarlijks een voorafname⁵ gebeurde van de globaal voor de ondersteuningsnetwerken ter beschikking gestelde middelen: type 2, 4, 6 en 7-auditief. Die kleine types worden uitgebreid met type 7-spraak- en taalontwikkelingsstoornissen (STOS).

De school voor gewoon basis- of secundair onderwijs deelt voor de betrokken types aan AGODI mee, per leerling, welke school voor buitengewoon onderwijs (met de nodige handicapspecifieke expertise) instaat voor de begeleiding in het betrokken schooljaar (bij de keuze van de school voor buitengewoon onderwijs worden de ouders en het CLB betrokken). De school voor gewoon onderwijs brengt voor leerlingen waarvan dan al duidelijk is dat zij ondersteund zullen moeten worden, de betrokken school voor buitengewoon onderwijs vóór het einde van het voorgaande schooljaar op de hoogte. De samenwerking met scholen voor buitengewoon onderwijs kan netoverschrijdend.

De ondersteunende school krijgt per leerling:

in het gewoon basisonderwijs:

- type 2: verslag of inschrijvingsverslag: 3,225 extra-lestijden en 3,9 extra-uren;
gemotiveerd verslag: 2 begeleidingseenheden;
- type 4: verslag: 3,225 extra-lestijden en 5,0 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 2 begeleidingseenheden;

⁵ Ook voor de kleine types blijven de middelen uiteraard uit het globale budget komen. Het aantal begeleidingseenheden uit de historische GON- en ION-middelen dat ter beschikking wordt gesteld van de ondersteuningsnetwerken (voor de ondersteuning van de overige types) wordt teruggebracht tot 18.013,5 (11.163 voor het basisonderwijs; 6.850,5 voor het secundair onderwijs).

- type 6: verslag: 4,170 extra-lestijden en 2,1 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 3,56 begeleidingseenheden;
- type 7: verslag: 4,170 extra-lestijden en 2,9 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 2,10 begeleidingseenheden;

in het gewoon secundair onderwijs:

- type 2: verslag of inschrijvingsverslag: 4 extra-lesuren en 1,5 extra-uren;
gemotiveerd verslag: 2 begeleidingseenheden;
- type 4: verslag: 3,420 extra-lesuren en 3,5 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 2 begeleidingseenheden;
- type 6: verslag: 4,436 extra-lesuren en 1,5 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 3,51 begeleidingseenheden;
- type 7: verslag: 3,850 extra-lestijden en 1,6 extra-uren;
gemotiveerd verslag of inschrijvingsverslag: 2,38 begeleidingseenheden.

Als de school voor gewoon basisonderwijs samenwerkt met een school voor buitengewoon secundair onderwijs, worden de extra-lestijden toegekend als extra-lesuren. Als de school voor gewoon secundair onderwijs samenwerkt met een school voor buitengewoon basisonderwijs, worden de extra-lesuren toegekend als extra-lestijden. Al naar de behoeften kunnen begeleidingseenheden worden omgezet in extra-lestijden, extra-lesuren of extra-uren. Lestijden of lesuren kunnen naar uren worden omgezet en omgekeerd; de ouders en de onderhandelingscomités in de betrokken scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs moeten daarmee dan wel akkoord gegaan zijn.

De lestijden, lesuren, uren en begeleidingseenheden worden voor elk type afzonderlijk opgeteld en, naar de hogere eenheid, afgerond. Er wordt geteld op de eerste lesdag van oktober en van februari. Op basis van de telling in februari kan het pakket naar boven worden bijgesteld⁶. De ondersteuning start op de eerste schooldag voor dié leerlingen waarvan de ondersteuningsbehoeften dan al bekend zijn.

Scholen voor buitengewoon onderwijs delen hun expertise over de netten heen.

Ouders, leerlingen en CLB worden betrokken bij de wijze waarop de ondersteuning wordt ingezet; dat kan leerlinggericht, leerkrachtgericht of teamgericht. De middelen kunnen flexibel worden aangewend door de betrokken school voor buitengewoon onderwijs, of over de scholen heen, maar altijd met het oog op ondersteuning van leerlingen type 2, 4, 6 en 7.

Ook de werkingsmiddelen voor scholen voor buitengewoon onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel voor leerlingen met een verslag type 2, 4, 6 of 7 of een inschrijvingsverslag type 2, worden vanaf volgend schooljaar anders berekend. Het gaat dan niet meer om een forfaitair bedrag per omkaderingseenheid (lestijd, uur of begeleidingseenheid). Per leerling, type en apart voor elk onderwijsniveau (kleuter-, lager en secundair onderwijs) wordt een bedrag toegekend dat overeenkomt met het verschil tussen de werkingsmiddelen in het buitengewoon onderwijs en de gemiddelde kost aan werkingsmiddelen in het gewoon onderwijs. De middelen worden toegekend aan de begeleidende school voor buitengewoon onderwijs op basis van het aantal leerlingen dat ze begeleidt op de eerste lesdag van oktober. Het bedrag kan later in het schooljaar, op basis

⁶ Enkel naar boven toe. Dalingen worden niét verrekend.

van het aantal leerlingen dat begeleid wordt op de eerste lesdag van februari, naar boven⁷ worden bijgesteld. Voor volgend jaar (de bedragen volgen de gezondheidsindex) gaat het in het kleuteronderwijs om 360,66 euro per leerling type 2, 6 of 7 en om 548,07 euro per leerling type 4; in het lager onderwijs om 645,48 euro per leerling type 2, 6 of 7 en om 843,80 euro per leerling type 4; in het secundair onderwijs om 355,06 euro per leerling type 2, 6 of 7 en om 529,26 euro per leerling type 4.

Leerlingenbegeleiding

- Ouders met klachten over de redelijke aanpassingen door de school, de ondersteuning door het ondersteuningsnetwerk of een school voor buitengewoon onderwijs, of het verslag of gemotiveerd verslag, kunnen daarover een gesprek aangaan met een CLB-medewerker. Daar kan een getrappt overleg- en bemiddelingstraject uit voortvloeien:
 - als de klachten betrekking hebben op de invulling van het begrip *redelijke aanpassingen* door de school voor gewoon onderwijs, dan spreken de ouders eerst de school voor gewoon onderwijs aan; gaat het over de ondersteuning, dan spreken ze eerst het ondersteuningsnetwerk en de betrokken school voor buitengewoon onderwijs aan. Het CLB ondersteunt de ouders daarbij;
 - gaat het over het verslag of gemotiveerd verslag, dan volgen de ouders de klachtenprocedure van het betrokken CLB. Die procedure kan bij het CLB worden opgevraagd of wordt opgenomen in het schoolreglement van de school voor gewoon of buitengewoon onderwijs.

Komt het niet tot een vergelijk, dan kan bemiddeling worden gevraagd door een medewerker van een niet-betrokken CLB. Centra maken daarover, netoverstijgend, afspraken. Bemiddeling wordt vanaf 1 september 2023 een bijkomend thema in de werking van de netoverstijgende regionale ondersteuningscellen.

Ultiem, maar enkel bij klachten over het verslag (niét dus bij klachten over het gemotiveerd verslag, de ondersteuning of de invulling van het begrip *redelijke aanpassingen*) kunnen ouders, het CLB en de school terecht bij de Vlaamse Bemiddelingscommissie.

- In [Op Stapel 2018-02](#) van 10 januari 2018 kon u lezen dat een CLB tot het schooljaar 2022-23 nooit minder omkaderingsgewichten krijgt dan het had op 31 augustus 2017. Om perverse effecten te vermijden, centra die bewust de samenwerking met scholen zouden stopzetten mét behoud van hun omkadering, verliezen de centra 10 % van hun omkadering per school die ze intentioneel afstoten. AGODI beslist over de inhouding, nadat de bemiddelingscommissie haar werk heeft gedaan.
- De bepaling in het decreet leerlingenbegeleiding dat voor het vaccineren van een minderjarige leerling altijd de toestemming van de ouders nodig is, wordt geschrapt. Ze was niet conform artikel 12 van de Wet *betreffende de rechten van de patiënt*. Dat bepaalt dat de patiënt bij de uitoefening van zijn rechten wordt betrokken rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit. De minderjarige die tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat wordt geacht, kan zijn rechten zelfstandig uitoefenen.

⁷ Enkel naar boven toe. Dalingen worden niét verrekend.

- *Net als in de diverse onderwijsniveaus kan ook in de CLB's statutair tijdelijk personeel worden aangesteld op werkingsmiddelen (PWB). Náást de werkingsmiddelen kunnen daarvoor ook middelen worden aangewend die de CLB's ontvangen uit andere beleidsdomeinen: de Vlaamse Ondersteuningspremie (uitgekeerd door de VDAB) en subsidies van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.*
- Het decreet leerlingenbegeleiding bepaalt dat personeel dat in de **Permanente OndersteuningsCel**, de regionale ondersteuningscel of de netoverstijgende regionale ondersteuningscel wordt aangesteld met overgedragen omkaderingsgewichten, administratief verbonden wordt (of blijft) aan (de) centra die deel uitmaken van de regionale ondersteuningscel of netoverstijgende regionale ondersteuningscel, c.q. door de POC worden ondersteund. Dat wordt nu gecorrigeerd: de POC is zelf een instelling; personeel aangesteld in de POC is ook administratief aan de POC verbonden.

Volwassenenonderwijs

- *Onderwijsdecreet XXVIII voert in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur het begrip deelkwalificatie in. Het gaat om samenhangende gehelen van competenties die op zich niet leiden tot een beroepskwalificatie, maar toch ook wel uitstroomkansen bieden. Net zoals de beroepskwalificatie worden deelkwalificaties vastgelegd door de vertegenwoordigers van de betrokken arbeidsmarktsector, tijdens de opmaak van de beroepskwalificatie. Omdat een deelkwalificatie niet altijd zal samenvallen met één module, maar eventueel in verschillende modules wordt verworven, wordt, naast het bestaande begrip *deelcertificaat*, het *bewijs van deelkwalificatie* als studiebewijs in het volwassenenonderwijs ingevoerd. De opleidingsprofielen zullen moeten aangeven welke combinaties van modules tot een *bewijs van deelkwalificatie* leiden.*
- Modules uit de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4 kunnen gedeeltelijk gelijktijdig (geïntegreerd) worden aangeboden met andere (niet-NT2-)modules. Het totale lesvolume is dan niet de som van de volumes van de afzonderlijke modules: voor het geïntegreerde gedeelte staan de betrokken leerkrachten (immers) samen voor de klas. De samen-georganiseerde lessen moeten uiteraard wel op elkaar zijn afgestemd. Minstens de helft van het volume NT2 moet hoe dan ook apart worden gegeven. Het volume dat geïntegreerd wordt gegeven, kan dan ook nooit hoger liggen dan de helft van het volume van de module(s) NT2 en evident niet hoger dan het totale volume niet-NT2-module(s) dat de cursist volgt. Op de financiering hebben dergelijke verkorte trajecten geen invloed: de modules worden volledig gefinancierd, ook het gedeelte dat geïntegreerd wordt gegeven.
- *Sinds 1 september 2018 is een bewijs Basiskennis Bedrijfsbeheer geen vereiste meer voor het uitoefenen van een zelfstandige activiteit. Er wordt wél een nieuw opleidingsprofiel *Ondernemerschap* ontwikkeld, met een flexibel aanbod gericht op het verwerven van ondernemerscompetenties. Om leerplichtige jongeren te stimuleren zo'n opleiding te volgen, is er volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld voor leerlingen in de derde graad van het secundair onderwijs, voor leerlingen in het DBSO, leerlingen in een centrum voor deeltijdse vorming en leerlingen in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.*

- Het medisch attest als toelatingsvoorwaarde tot opleidingen waarin cursisten in aanraking komen met voedingswaren werd uit het KB van 13 juni 2014 *betreffende levensmiddelenhygiëne* geschrapt. Maar dat doet niets af aan de meldingsplicht. Als de medische toestand van de cursist het risico inhoudt op rechtstreekse of onrechtstreekse verontreiniging van levensmiddelen, moet de cursist het centrum daar onmiddellijk van op de hoogte brengen. Het centrum kan de cursist in voorkomend geval de toegang tot de opleiding ontzeggen, of, tijdelijk, de toegang tot bepaalde programmaonderdelen. De gegevens worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van de directeur. De directeur en de personeelsleden die de gegevens verwerken, zijn tot geheimhouding verplicht. Alle elementen (de meldingsplicht, de beslissingen die het centrum kan nemen, de verantwoordelijkheid van de directeur en de geheimhoudingsplicht) worden opgenomen in het centrumreglement.
- Er worden 'preciseringen' aangebracht aan de regeling voor de berekening van de omkadering in de overgangperiode naar het nieuwe financieringssysteem (de schooljaren 2019-20, 2020-21, 2021-22 en (voor de werkingsmiddelen) 2022-23).

Wat de **omkadering (leraarsuren en punten ondersteuning)** betreft:

Voor 2019-20 wordt die nog berekend op basis van de huidige regelgeving, referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019; met dien verstande dat er geen rekening meer wordt gehouden met de LUC's die in de SLO en het HBO₅ werden gegenereerd, maar er wordt wel een groeïnorm in rekening gebracht (die moet de Vlaamse Regering nog vastleggen).

Voor 2020-21 en 2021-22 wordt ze berekend aan de hand van de nieuwe regelgeving:

- in 2020-21 op basis van het aantal gewogen financieringspunten gegenereerd in de referteperiode 1 januari 2019-31 december 2019. Ook hier wordt groei⁸ in rekening gebracht. De groei wordt bepaald door 3,33 keer het aantal LUC's gegenereerd tijdens de periode 1 januari-31 maart 2019 te vergelijken met het aantal LUC's gegenereerd tijdens de referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019;
- in 2021-22 op basis van het aantal gewogen financieringspunten gemiddeld gegenereerd in de referteperioden 1 januari-31 december 2019 en 1 januari-31 december 2020.

Wat de **werkingsmiddelen** betreft:

Voor 2019-20 worden die nog berekend op basis van de huidige regelgeving, referteperiode 1 april 2018-31 maart 2019; met dien verstande dat er geen rekening meer wordt gehouden met de LUC's die in de SLO en het HBO₅ werden gegenereerd.

- Voor 2020-21, 2021-22 en 2022-23 worden ze berekend aan de hand van de nieuwe regelgeving, op basis van het aantal gewogen financieringspunten, respectievelijk
- voor 2020-21: gegenereerd tijdens de referteperiode 1 januari-31 december 2019;
- voor 2021-22: gemiddeld gegenereerd tijdens de referteperioden 1 januari-31 december 2019 en 1 januari-31 december 2020;
- voor 2022-23: gemiddeld gegenereerd tijdens de referteperioden 1 januari-31 december 2019, 1 januari-31 december 2020 en 1 januari-31 december 2021.

⁸ Voor NT2 de reële groei; tot 1 % voor de overige studiegebieden (zie [Op Stapel 2017-13](#) van 7 november 2017).

Centra die in 2020-21 tot 2022-23 leraarsuren, punten ondersteuning of werkmiddelen verliezen ten opzichte van **2019-20** (het laatste jaar waarin de middelen worden toegekend op basis van de oude regelgeving), krijgen een compensatie: 100 % van dat verlies in 2020-21, 66 % in 2021-22 en 33 % in 2022-23.

Of een centrum voor het schooljaar 2020-21 voldoet aan de rationalisatienorm, wordt bekeken aan de hand van de referentieperioden 1 april 2018-31 maart 2019 en 1 januari-31 december 2019.

- *Een vastbenoemd of tot de proeftijd toegelaten directeur, titularis op 31 augustus, die na een fusie niet langer als directeur kan worden aangesteld, wordt aangesteld in het ambt van adjunct-directeur. Hij behoudt zijn salarisschaal, tenzij hij recht heeft op een gunstiger salaris (zie [Op Stapel 2017-13](#) van 7 november 2017).*

Per betrekking van directeur die op die wijze wordt aangesteld als adjunct-directeur – ook (en dit is nieuw) al had/heeft die geen voltijdse opdracht – krijgt het centrum 130 punten. Als er aan die aanstelling als adjunct-directeur een einde komt vóór 1 september 2019, dan behoudt het centrum die punten ook daarna. Komt er pas later een einde aan, dan gaan die 130 punten naar de algemeen te verdelen pot.

Deeltijds Kunstonderwijs

- Een leerling die al les volgt in de academie, heeft voorrang op nieuwe leerlingen als hij zich, **voor het vervolg** van zijn opleiding, **vóór 15 juli**, inschrijft.
- Uit de definitie van *regelmatige leerling* wordt de voorwaarde geschrapt *dat de leerling zijn inschrijvingsgeld betaald moet hebben*. Uiteraard moeten leerlingen hun inschrijvingsgeld betalen. Maar dat gebeurt al eens ná 30 september, of in schijven later in het schooljaar. Die leerlingen zouden dan niet hebben meegeteld voor het halen van de programmatienorm op 1 oktober.
- *De uiterste datum om het inschrijvingsgeld te betalen (nu 30 september) wordt verschoven naar 31 oktober. Die datum moet in het academiereglement worden opgenomen, naast de mogelijkheid (als die wordt geboden) om gespreid te betalen (en de modaliteiten waaronder dat kan). Hoewel de regelgeving dat niet uitdrukkelijk vermeldt, moeten we ervan uitgaan dat het volledige bedrag hoe dan ook uiterlijk op 31 oktober moet zijn betaald: de toelichting bij de bepaling zegt dat het vooruitschuiven van de datum precies bedoeld is om gespreide betaling mogelijk te maken. De overheid heeft die *lezing* inmiddels ook mondeling bevestigd.*
- Leerlingen die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden voor de derde graad volwassenen van het domein Beeldende en audiovisuele kunsten kunnen **niet** inschrijven in de derde graad jongeren van het domein Beeldende en audiovisuele kunsten.
- Leerlingen die in hun opleiding van traject veranderen (van traag naar snel, of omgekeerd), en daardoor de globaal toegelaten omvang van hun opleiding zouden overschrijden, tellen in de omkadering voor het betrokken jaar maar voor de helft mee.
- *De regelgeving bepaalt dat een geweigerde inschrijving aan de leerling schriftelijk of elektronisch moet worden meegedeeld binnen tien werkdagen (op zijn verzoek krijgt de*

leerling toelichting bij de weigering). Die termijn geldt enkel voor een inschrijving voor de eerste optie binnen het domein. *Eerste optie*-inschrijvingen gaan voor en een academie weet pas eind september of er nog plaatsen over zijn. Voor een tweede optie in het domein moet een weigering worden meegedeeld uiterlijk op 30 september.

- **Schuinzitten**. Leerlingen die een opleiding instrument volgen (Muziek) en op het einde van de tweede graad wel al de basiscompetenties hebben bereikt voor hun theoretische vorming, maar nog niet voor hun instrument (herinstromers bijvoorbeeld), kunnen, met toestemming van de directeur, na advies van de betrokken leerkrachten, overgaan naar de derde graad en voor hun instrument toch nog in de tweede graad blijven. Hetzelfde geldt voor leerlingen die op het einde van de derde graad niet alle instrumenttechnische competenties onder de knie hebben. Ook zij kunnen, met toestemming van de directeur, na advies van de betrokken leerkrachten, overgaan naar de vierde graad en nog een instrumentvak volgen in de derde graad.
- *Een leerling kan een opleiding maar één keer volgen (het is de Vlaamse Regering die vastlegt welke opleiding in de oude structuur overeenkomt met welke opleiding uit de nieuwe)*. In de vierde graad van de domeinen Muziek, Dans en Woordkunst-drama komen opties voor zowel in de studierichting 'vertolkend' als in de studierichting 'creërend'. Een leerling kan die optie wel degelijk een keer volgen in de studierichting vertolkend en nóg eens in de studierichting creërend.
- De definitie van *leeractiviteiten op maat* wordt uitgebreid. Het kan ook gaan om *verdiepende leeractiviteiten voor studenten hoger onderwijs op advies van een instelling voor hoger onderwijs*. Concreet gaat het om studenten die, bij hun inschrijving in het hoger kunstonderwijs, bepaalde artistiek-technische of culturele startcompetenties blijken te missen. Ze kunnen dan aankloppen bij een academie (die al dan niet op de vraag ingaat) om hun vaardigheden te laten bijspijkeren.
- Er wordt gesleuteld aan de programmatienormen voor een nieuw domein in een bestaande academie. Een academie kan domeinen oprichten vanaf het tweede jaar dat ze in de financieringsregeling is opgenomen, als ze op de teldag van het schooljaar voordien voor elk domein dat ze al inricht, de rationalisatienorm haalt. De programmatie van een domein omvat minstens de oprichting van de eerste graad (van het domein en/of domeinoverschrijdend) en de tweede graad. De uitbouw moet rond zijn uiterlijk het achtste schooljaar; de verschillende structuuronderdelen kunnen gelijktijdig worden opgericht, maar per structuuronderdeel moet het wel leerjaar per leerjaar (behalve dan voor de eerste graad). Gedurende de programmatieperiode moet de academie elk volgend schooljaar één achtste van de globale programmatienorm voor het domein méér halen (ongeacht het aantal structuuronderdelen dat de academie organiseert). Voor de derde en vierde graad en de specialisatie die na acht jaar nog in oprichting zijn, gelden van dan af de programmatienormen voor structuuronderdelen.
- Een academie die **drie** schooljaren na elkaar geen enkele optie of muziekinstrument uit de betrokken cluster van opties of instrumenten heeft georganiseerd (of gedurende drie schooljaren een unieke optie of uniek instrument niet heeft georganiseerd), verliest de onderwijsbevoegdheid voor de betrokken cluster (of voor de unieke optie/het uniek instrument). Tot nog toe had de regelgeving het over twee schooljaren.

- De vestigingsplaatsen waarop geen rationalisatienormen wordt toegepast (bijzondere vestigingsplaatsen, structuuronderdelen dans in een vestigingsplaats op meer dan 15 km van een vestigingsplaats waar een structuuronderdeel dans georganiseerd wordt) worden ook niet meegeteld voor de gemiddelde rationalisatienorm. Door ze wél mee te tellen zou het gemiddelde per vestigingsplaats omlaag gehaald worden, waardoor een academie mogelijk andere vestigingsplaatsen zou moeten opgeven.
- Overigens wordt ook de definitie van *bijzondere vestigingsplaats* uitgebreid. Naast een *gebouw of gebouwencomplex waarin een orgel of beiaard tot het onroerend patrimonium behoort en waar uitsluitend de vakken orgel of beiaard worden gegeven*, kan het ook gaan om lokalen met moeilijk verplaatsbare slagwerkinstrumenten, eigendom van een socio-culturele vereniging, een school voor secundair onderwijs of een instelling voor hoger kunstonderwijs, waar uitsluitend het vak slagwerk wordt gegeven. Verder is ook een vestigingsplaats in een gevangenis of een gesloten federaal centrum in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een *bijzondere vestigingsplaats*. Daarbovenop kan de Vlaamse Regering een academie, na een dossieronderzoek, ook nog toestaan een vestigingsplaats als *bijzondere vestigingsplaats* in gebruik te nemen wanneer de infrastructuur, de aard van de toerusting of de leerlingenpopulatie die er verblijft, verantwoordt dat er geen programmatie- en rationalisatienormen op van toepassing zijn. De aanvraag kan gebeuren op elk moment van het schooljaar (*zo staat het althans in het decreet; in het organisatiebesluit wordt dat: uiterlijk op 30 september van het schooljaar waarin de academie de vestigingsplaats in gebruik wil nemen*). Bij de aanvraag moet het protocol van de onderhandelingen in het tussencomité van de scholengroep worden gevoegd. De Vlaamse Regering kan verdere modaliteiten vastleggen voor de manier waarop de aanvraagdossiers moeten worden ingediend en voor de wijze waarop ze worden beoordeeld.
- Als een academie, een volledige vestigingsplaats of een of meer volledige structuuronderdeel in een vestigingsplaats definitief van adres verandert, waarbij alle leerlingen op hetzelfde moment naar het nieuwe adres verhuizen, is dat geen programmatie.
- Hetzelfde geldt voor de verplaatsing bij het begin van het schooljaar van een deel van de leerlingen van een (voordien al) **volledig opgericht** structuuronderdeel naar een nieuwe vestigingsplaats. De rationalisatienormen zijn hier wel van toepassing. Zo'n uitbreiding van een bestaand structuuronderdeel moet uiterlijk op 30 september aan AGODI worden gemeld.
- Voor de kwaliteitscontrole bij een doorlichting gaat de onderwijsinspectie uit van de basiscompetenties, de competenties van de beroepskwalificatie en de competenties van het specifieke gedeelte van de onderwijskwalificatie.
- *Vanaf het schooljaar 2019-20 kunnen lokale samenwerkingsinitiatieven georganiseerd worden tussen academies en scholen voor basisonderwijs, secundair of hoger onderwijs om het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van de leerlingen of studenten te versterken, om tussen leerkrachten een duurzaam delend netwerk tot stand te brengen voor het organiseren van culturele leeractiviteiten of om het toeleiden van leerlingen basis- of secundair onderwijs naar het deeltijds kunstonderwijs te bevorderen (met name leerlingen*

die voldoen aan gelijkekansenindicatoren). Er wordt voorzien in een groeipad voor de middelen die de overheid daarvoor beschikbaar stelt. U werd daarover uitgebreid geïnformeerd in [Op Stapel 2018-06](#) van 1 maart 2018.

Voor initiatieven in 2019 of 2020 die weliswaar voldoen aan de criteria, maar niet worden goedgekeurd, omdat ze (gezien de (nog) beperkte omvang van de beschikbare middelen) niet kunnen worden gefinancierd, kunnen schoolbesturen eigen middelen inzetten: ze kunnen, voor maximaal drie schooljaren, personeel aanstellen op werkingsmiddelen of (andere) eigen middelen (PWB). De bereidheid zelf te investeren (of het ontbreken ervan) zou overigens geen invloed hebben op de beoordeling van toekomstige aanvragen.

- Het Netoverschrijdend Samenwerkingsverband DKO Brussel krijgt (opnieuw) adviesbevoegdheid bij de beoordeling van aanvragen tot het oprichten van domeinen en structuuronderdelen in Brussel (het gaat om een bevoegdheid die ten onrechte was weggeschreven in het nieuwe niveaudecreet).

Pedagogische Begeleiding

- *De Pedagogische Begeleidingsdienst moet om de drie jaar een begeleidingsplan opstellen. Elk jaar moet hij rapporteren over de activiteiten van het voorbije schooljaar en een financiële verantwoording geven over het gebruik van de werkingsmiddelen. Tot nog toe moesten de stukken voor de financiële verantwoording aan de overheid worden bezorgd. Het volstaat voortaan dat ze op de zetel van de begeleidingsdienst ter beschikking liggen van de verificatie.*

Diversen

- Verantwoordingsstukken voor de aanwending van financieringsmiddelen kunnen elektronisch beschikbaar gesteld worden. Analoge stukken (stukken op papier) kunnen vervangen worden door elektronische kopieën, volgens de regels die de Vlaamse Regering heeft vastgelegd in [het besluit van 18 januari 2019 tot regeling van de vervanging van analoge bestuursdocumenten door elektronische kopieën](#).

Ontwerp-BVR tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs en tot wijziging van artikel 7, 9, 11 en 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende de lokale samenwerkingsinitiatieven tussen scholen voor basis- secundair onderwijs (sic), instellingen voor hoger onderwijs en de academies voor deeltijds kunstonderwijs

We behandelen de **markantste** wijzigingen. We gaan niet (altijd) in op wijzigingen in de vakken(structuur).

- Er is kennelijk nogál wat verwarring over het begrip *keuzevak*. Daarom wordt *keuzevak* nu gedefinieerd, naast *facultatief vak*. De vakken die het organisatiebesluit verplicht oplegt, zijn, voor het volume aan lestijden dat er door de academie minimaal aan besteed moet worden, *verplicht vak*. De vakken die de academie zelf kiest uit de lijst van mogelijke vakken, zijn *keuzevak*. Vakken die de leerling niet-verplicht volgt, zijn *facultatieve vakken*. Waar verplichte vakken de minimale studieomvang volledig opvullen, is er dus geen ruimte voor keuzevakken: eventuele andere vakken zijn dan facultatief vak.
- In een aantal gevallen voorziet het decreet in de mogelijkheid een lang en een kort leertraject te organiseren. Als de academie beide aanbiedt, maakt ze verschillende lessenroosters op.
- Tot nog toe konden leerlingen in vakken met een verschillende vakbenaming niet worden samengezet. De regeling wordt versoepeld. Leerlingen van alle vakken van een domein kunnen samen les volgen. Het uitgangspunt bij het samenstellen van de klasgroepen is uiteraard het bereiken van de einddoelen.
- Leerlingen die in een jongerentraject gestart zijn (in de tweede graad Muziek en in derde graad Beeldende en Audiovisuele Kunsten) kunnen hun opleiding afronden binnen het jongerentraject, ook al zijn ze inmiddels ‘te oud’ voor een jongerentraject.
- *Leerlingen kunnen een gedeelte van hun opleiding in een alternatieve leercontext buiten de academie (een harmonieorkest, een toneelvereniging...) volgen. Het gaat, voor de leerling, om een recht, maar onder voorwaarden. Zo moet de academie de kwaliteit van de leercontext bewaken en de opvolging van het leerproces verzekeren. De academie hanteert daarvoor een toetsingsinstrument (dat ze de onderwijsinspectie voor validering voorlegt). Voor de opvolging van het leerproces legt de academie een afsprakenkader vast.*

Er wordt gepreciseerd dat het toetsingsinstrument en afsprakenkader niet oneigenlijk gebruikt mogen worden om leerlingen hun rechten te ontzeggen. Bij de validatie van het toetsingsinstrument zal de inspectie trouwens nagaan of de gebruikte criteria er toe doen (representatief zijn) en betrouwbaar en transparant geformuleerd zijn.

- Een leerling kan, op advies van de betrokken leerkrachten, na toestemming van de directeur, van traject (traag/snel) veranderen of, binnen het domein, overstappen naar een andere opleiding, uiterlijk op de **eerste lesdag na de kerstvakantie**. De leerling moet uiteraard aan de toelatingsvoorwaarden voor de overstap voldoen.
- *Een academie kan méér dan 5 percent van de lestijden omzetten naar voordrachtgevers, als het lokaal comité daarmee akkoord gaat.* Het decreet voorzag al in die mogelijkheid, maar ze wordt nu ook ingeschreven in het besluit.
- *In de toelichting bij het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs, elders in deze aflevering van Op Stapel, leest u dat de definitie van bijzondere vestigingsplaats is uitgebreid. Naast een gebouw of gebouwencomplex waarin een orgel of beiaard tot het onroerend patrimonium behoort en waar uitsluitend de vakken orgel of beiaard worden gegeven, kan het ook gaan om lokalen met moeilijk verplaatsbare slagwerkinstrumenten, eigendom van een socio-culturele vereniging, een school voor secundair onderwijs of een instelling voor hoger kunstonderwijs, waar uitsluitend het vak slagwerk wordt gegeven. Verder is ook een*

vestigingsplaats in een gevangenis of een gesloten federaal centrum in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een bijzondere vestigingsplaats. Daarbovenop kan de Vlaamse Regering (het organisatiebesluit delegeert het naar de minister; AGODI en de Inspectie adviseren) een academie, na een dossieronderzoek, ook nog toestaan een vestigingsplaats als bijzondere vestigingsplaats in gebruik te nemen wanneer de infrastructuur, de aard van de toerusting of de leerlingenpopulatie die er verblijft, verantwoordt dat er geen programmatie- en rationalisatienormen op van toepassing zijn. De aanvraag kan gebeuren op elk moment van het schooljaar (zo staat het althans in het decreet; in het organisatiebesluit wordt dat: uiterlijk op 30 september van het schooljaar waarin de academie de vestigingsplaats in gebruik wil nemen). Bij de aanvraag moet het protocol van de onderhandelingen in het tussencomité van de scholengroep worden gevoegd. AGODI stelt een aanvraagformulier ter beschikking.

- *De aanvraag voor onderwijsbevoegdheid (uiterlijk op 1 maart van het voorafgaande schooljaar: te laat ingediende aanvragen zijn niet-ontvankelijk) voor een cluster van opties, een cluster muziekinstrumenten of een muziekinstrument moet een visie bevatten op de vernieuwing en verbreding die de academie met de aanvraag beoogt.*

Er wordt nu gepreciseerd dat daarbij moet worden aangegeven hoe de aanvraag concreet in die visie past.

De aanvraag moet aangeven wat het leerlingenpotentieel is en aantonen dat de academie over de geschikte infrastructuur en leermiddelen zal beschikken en (wordt daar nu aan toegevoegd) de nodige expertise zal hebben. Bij de aanvraag moet een (ondertekend) protocol van het tussencomité van de scholengroep zitten (het zijn de raden van bestuur van de scholengroep die in het GO! bevoegd zijn voor programmaties; onderhandelingen gebeuren altijd op het niveau waar de formele beslissing wordt genomen). De overheid beslist uiterlijk op 15 mei of de aanvraag wordt ingewilligd. De academie die geen gebruik maakt van haar onderwijsbevoegdheid, verliest ze weer na 30 september in het derde schooljaar (academies krijgen dus een jaar langer respijt).

- Voorstellen voor **samenwerkingsinitiatieven** tussen academies en scholen voor basisonderwijs, secundair onderwijs en/of instellingen voor hoger onderwijs moeten in het vervolg worden ingediend **uiterlijk op 15 februari** van het voorafgaande schooljaar.
Het jaarlijkse verslag over de samenwerkingsinitiatieven moet niet langer een financieel verslag bevatten. Het volstaat dat een overzicht van de kosten, met de bewijsstukken, op de academie ter beschikking ligt van de verificatie.
- De **concordantietabel** die regelt hoe leerlingen overgaan van de oude opleidingenstructuur naar de nieuwe, wordt (beperkt) geactualiseerd: het vergeten zevenjarige traject in de derde graad Beeldende en Audiovisuele Kunsten wordt toegevoegd; de gevolgen van de ontdebelling (zie verder) van musical/muziektheater in musical en opera/muziektheater worden verwerkt; de herinstroom vanuit de voormalige opties instrument/samenspel en zang/stemvorming naar de studierichtingen vertolkend en creërend muzikant wordt verrijnd.
- De formulieren voor de aanvraag van een erkenning en financiering van een academie, voor de programmatie van een nieuw domein of structuuronderdeel en voor de aanvraag van onderwijsbevoegdheid worden vereenvoudigd.

Beeldende en Audiovisuele Kunsten

- **Graffiti/street art** is voortaan een optie in de derde graad en in de studierichting beeldend kunstenaar in de vierde graad. Het is een **unieke** optie. Aanvragen voor het verkrijgen van onderwijsbevoegdheid voor graffiti/street art op 1 september **2019** moeten worden ingediend uiterlijk op 30 april 2019.
- In de optie **Cross-over-project** worden de lestijden van het vak specifiek artistiek atelier ingevuld door **twee of meer** specifiek artistiek ateliers van de andere opties. Eén van die specifiek ateliers kan vervangen worden door het vak scenografie.

Muziek

- De optie musical/muziektheater in de derde en vierde graad wordt ontubbeld in een optie musical en een optie opera/muziektheater, zowel in de studierichting creërend als vertolkend muzikant. Er werd voor gekozen zo weinig mogelijk nieuwe vakken te creëren: alleen de optiespecifieke vakken worden ontubbeld. Musical is ook niet langer een **unieke** optie.

Academies die dit jaar onderwijsbevoegdheid hebben voor de optie musical/muziektheater, hebben vanaf volgend jaar onderwijsbevoegdheid voor de optie musical, tenzij ze, op basis van het jaarplan, cursusmateriaal of een andere neerslag van de leeractiviteiten, menen dat hun opleiding inhoudelijk meer aansluit bij opera/muziektheater en dat aan AGODI melden uiterlijk op 30 september 2019: zij krijgen dan onderwijsbevoegdheid voor opera/muziektheater.

- Ook experimentele muziek is niet langer een **unieke** optie.
- Tot nog toe was in de **kortlopende studierichtingen muziekcultuur en muziekgeschiedenis** differentiatie naar muziekstijl (klassiek, oude muziek, jazz-pop-rock, folk- en wereldmuziek, musical, opera/muziektheater, experimentele muziek) enkel mogelijk via de vakkenkeuze. Voortaan zijn de muziekstijlen opties binnen de opleidingen. De stijlspecifieke invullingen van het vak muziekgeschiedenis zijn ook keuzevak in de vierde graad.
- **Dj-vakken** kunnen ook in de derde graad worden gevolgd in de optie jazz-pop-rock, maar enkel in academies die onderwijsbevoegd hebben voor de optie dj in de vierde graad. Nieuw is het vak **MVC: dj**; het omvat basiskennis van muzieknotatie(systemen) en muziektheorie.
- Er komt (opnieuw) een opleiding **stemvorming** voor min-15-jarigen.
- Aan het instrumentarium van de optie folk- en wereldmuziek wordt het instrument **banjo** toegevoegd. Academies met onderwijsbevoegdheid voor de optie folk- en wereldmuziek kunnen het meteen organiseren. De andere kunnen er onderwijsbevoegdheid voor aanvragen. Aanvragen voor het verkrijgen van onderwijsbevoegdheid voor banjo op 1 september **2019** moeten worden ingediend uiterlijk op 30 april 2019.
- In de optie muziek schrijven is *muziekanalyse* een nieuw vak.

Dans

- In de opties hedendaagse dans, jazzdans, klassieke dans en urban van de derde en vierde graad moet voortaan **minstens de helft** van de minimale studieomvang worden besteed aan het gelijknamige danslab. Daardoor is er ruimte voor een danslab van een andere dansstijl als keuzevak.

De wijzigingen gaan in op 1 september 2019.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.

Ontwerp-BVR tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 september 1990 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling van de leermeesters godsdienst en de godsdienstleraars

De directe aanleiding om het besluit te actualiseren is het decreet van 4 mei 2018 *betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten*.

De benamingen van de nieuwe lerarenopleidingen worden ingevoegd: de educatieve bachelors (in het kleuteronderwijs, het lager onderwijs en het secundair onderwijs), de educatieve master (voor secundair onderwijs en in de kunsten) en het educatief graduaat in het secundair onderwijs.

Een bekwaamheidsbewijs – vereist (VE), voldoende geacht (VO) of ander (AND) – bestaat uit een (vaktechnisch) basisdiploma en (doorgaans) een BPB (bewijs pedagogische bekwaamheid). De nieuwe diploma's educatieve master, educatieve bachelor in het secundair onderwijs en educatief graduaat in het secundair onderwijs gelden als BPB; bij de VO gelden ook het diploma van educatieve bachelor in het lager onderwijs en educatieve bachelor in het kleuteronderwijs (net als hun 'voorgangers') als BPB.

De educatieve master valt daarenboven onder de definitie van **'ten minste master', 'ten minste bachelor'** en **'tenminste HSO'** (als basisdiploma) en kan dus, tegelijk basisdiploma en BPB, op zich een volwaardig bekwaamheidsbewijs zijn.

De educatieve bachelor en het educatief graduaat vallen onder de definitie van **'ten minste bachelor'** en **'tenminste HSO'** (als basisdiploma) en kunnen dus, tegelijk basisdiploma en BPB, op zich een volwaardig bekwaamheidsbewijs zijn.

De 'educatieve bachelor en het 'educatief graduaat' vallen onder de definitie van **'HOKT + BPB'**.

*

De studenten in de **educatieve masteropleidingen** kiezen minstens één vakdidactiek uit het aanbod van de universiteit. De gevolgde vakdidactieken vormen de basis voor het toekennen van een VE.

Vakdidactiek	Krijgt dezelfde lesbevoegdheid als
Katholieke godsdienst	
Educatieve master vakdidactiek godsdienst - diplomaspecificatie katholieke godsdienst	Master in de theologie en religiewetenschappen + BPB
Protestantse godsdienst	
Educatieve master vakdidactiek godsdienst - diplomaspecificatie protestants-evangelische godsdienst	Master in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen uitgereikt door een erkende faculteit of instelling voor protestantse/evangelische theologie + BPB
Islamitische godsdienst	
Educatieve master vakdidactiek godsdienst - diplomaspecificatie islamitische godsdienst	Master in de wereldreligies optie islamitische theologie en godsdienstwetenschappen uitgereikt door een instelling erkend door het EMB + BPB van een instelling erkend door het EMB (Executief van de Moslims van België)
Anglicaanse godsdienst	
Educatieve master vakdidactiek godsdienst - diplomaspecificatie anglicaanse godsdienst	Licentie van priester, uitgereikt door de bisschop van de Anglicaanse Kerk + ten minste master + BPB

De **educatieve bachelor voor secundair onderwijs** met onderwijsvak **katholieke godsdienst**, respectievelijk **islamitische godsdienst**, heeft dezelfde onderwijsbevoegdheid als zijn voorgangers.

De **educatieve bachelor voor secundair onderwijs** heeft dezelfde onderwijsbevoegdheid als zijn voorganger, de bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs.

De **educatieve bachelor in het kleuteronderwijs/in het lager onderwijs** heeft dezelfde onderwijsbevoegdheid als zijn respectieve voorganger.

De wijzigingen gaan in op 1 september 2019.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met de aanpassingen en toevoegingen aan de bekwaamheidsbewijzen binnen de contouren van het bestaande stelsel.

Het GO! heeft al herhaaldelijk aangedrongen op een grondige evaluatie van dat stelsel, met het oog op een eenvoudiger en transparanter stelsel. Het GO! betreurt dat de overheid ook nu, bij de implementatie van de nieuwe educatieve graduaat, bachelors en masters, de gelegenheid tot zo'n evaluatie niet te baat heeft genomen.

Ontwerp-BVR betreffende de toegang tot en organisatie van de educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs

Het besluit geeft uitvoering aan een bepaling in het decreet van 4 mei 2018 *betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten*.

De educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs, door de hogescholen aangeboden in het studiegebied Onderwijs van het hoger beroepsonderwijs, heeft een studieomvang van negentig studiepunten.

De toegang tot de opleiding is beperkt tot⁹:

- kandidaten met vijf jaar professionele ervaring in het betrokken onderwijsvak;
- kandidaten met drie jaar professionele ervaring in het betrokken onderwijsvak én een vooropleiding die er inhoudelijk bij aansluit: een diploma secundair onderwijs, of gelijkwaardig, in een richting die aansluit bij het onderwijsvak of een beroepscertificaat van een opleiding van de VDAB in het betrokken domein;
- kandidaten voor de onderwijsvakken hedendaagse dans en klassieke dans moeten vijf jaar nuttige ervaring aantonen als professionele danser in een erkend gezelschap en slagen voor een artistiek toelatingsexamen georganiseerd door de hogeschool die, in het kader van een *School of Arts*, de professionele bacheloropleiding dans organiseert.

De betrokken hogescholen moeten zelf een procedure vastleggen voor het erkennen van de nuttige ervaring¹⁰. Ze spreken binnen de VLHORA af wat aan startbekwaamheid vereist is, hoe de vakbekwaamheid tijdens de opleiding beoordeeld wordt en hoe een kandidaat tegen een weigering om toegelaten te worden, in beroep kan gaan.

De onderwijsbevoegdheid van de afgestudeerden wordt enkel nog bepaald door het educatief graduaat. Bijkomende voorwaarden (jaren nuttige ervaring, gevolgd traject secundair onderwijs) vallen weg, omdat zij nu instroomvoorwaarden geworden zijn voor de educatief-graduaatsopleiding.

De hogeschool bepaalt zelf welke onderwijsvakken zij aanbiedt (uit de onderstaande lijst). Hoeveel onderwijsvakken een student maximaal kan volgen, is niet bepaald.

Benaming educatieve graduaatsopleiding
Agrarische technieken
Autorijtechnieken
Autotechniek
Bakkerij
Bio-esthetiek
Bloemschikken
Bouw

⁹ De toelatingsvoorwaarden komen boven op de algemene toelatingsvoorwaarden voor graduaatsopleidingen (diploma secundair onderwijs of gelijkwaardig, een studiegetuigschrift van het tweede jaar van derde graad BSO dat minstens drie jaar oud is, of slagen voor een toelatingsexamen).

¹⁰ die losgekoppeld wordt van de procedure voor de erkenning van nuttige ervaring in het kader van het vaststellen van de geldelijke anciënniteit van een personeelslid.

Carrosserie
Centrale verwarming
Diamant
Elektriciteit
Elektromechanica
Elektronica
Glastechnieken
Goud
Grafische technieken
Haartooi
Hedendaagse dans*
Hotel
Hout
Instrumentenbouw
Klassieke dans*
Koeltechniek
Kunststoffen
Lassen - constructie
Leder
Mechanica
Metaal
Meubelmakerij
Nautische technieken
Rijn- en binnenvaart
Sanitair
Scheepswerktuigkunde
Scheepvaart
Schilderen en decoratie
Schrijnwerkerij
Slagerij
Steen- en marmerbewerking
Tandtechniek
Uurwerkmaken
Veiligheidstechniek
Verkoop
Verzorging
Voeding
Zeemanschap

Opleidingen met een (*) kunnen enkel worden georganiseerd in samenwerking met een *School of Arts* met onderwijsbevoegdheid voor de professionele bachelor dans.

De bepalingen gaan in op 1 september 2019.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.

Het GO! meent wel dat de overheid veel verantwoordelijkheid (exclusief) bij de hogescholen en de VLHORA legt: niet alleen bewaken zij de toegang tot de opleiding en het verloop van het traject (ze bepalen autonoom, voor elk onderwijsvak, wat onder nuttige beroepservaring moet worden verstaan en op welke wijze ze wordt getoetst), ze staan ook zelf in voor het uitwerken van een beroepsprocedure tegen de weigering (op basis van hun éigen criteria en toetsingskader!) een student in te schrijven. Tijdens de onderhandelingen gaf een lid van de overheidsdelegatie aan dat het, met het oog op de rechtszekerheid van de student, misschien toch aangewezen is de beroepsprocedure door de Vlaamse Regering te laten bekrachtigen. Het GO! steunt dat denkspoor.